

РАДА СУДДІВ УКРАЇНИ

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5, тел.: (044) 277-76-29, факс: (044) 277-76-30

27 грудня 2022 року 9рс-515/22-вих.

Прем'єр-міністру України
Шмигалю Д. А.

Копія:

Національне агентство з
питань запобігання корупції

Шановний Денисе Анатолійовичу!

29 листопада 2022 року на адресу Ради суддів України від Національного агентства з питань запобігання корупції надійшов лист від 27 листопада 2022 року № 10-05/24168-22 про висловлення позиції до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки».

Аналогічний лист у ці ж строки був спрямований до Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

До проєкту постанови Кабінету Міністрів України Національним агентством додано проєкт Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки з додатками на 523 арк. та пояснювальна записка до проєкту постанови Кабінету Міністрів України на 279 арк.

Рада суддів України в межах компетентності опрацювала надіслані НАЗК документи та повідомляє про підтримку курсу України на встановлення нульової толерантності до корупції у судовій владі та зусилля державних інституцій, що спрямовані на досягнення суттєвого прогресу в запобіганні та протидії корупції, забезпеченні злагодженості та системності антикорупційної діяльності всіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування на шляху до членства в ЄС, НАТО та ОЕСР.

Однак, проведений змістовний аналіз проєкту Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки дає підстави для висновку, що у багатьох моментах Державна антикорупційна програма виходить далеко за межі Закону України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки», а окремі цілі та

заходи, запропоновані її авторами, не узгоджуються із гарантіями суддівської незалежності та суперечать рекомендаціям Групи держав проти корупції (GRECO), наданих Україні за результатами четвертого раунду оцінювання, присвяченому питанням запобігання корупції серед парламентарів, суддів та прокурорів.

Слід зазначити, що відповідно до Великої хартії суддів (Основних принципів) судді беруть участь в ухваленні всіх рішень, що впливають на функціонування судової системи.

На жаль процедура затвердження проєкту Державної антикорупційної програми не включала участі і професійного аналізу з боку представників судової гілки влади. Винесення вже створеного проєкту Державної антикорупційної програми на публічне обговорення не є тотожним професійній участі представників судової гілки влади на стадії розробки даного проєкту.

Пропонуємо в подальшому завчасно залучати представників судової гілки влади до обговорення системоутворюючих документів, які визначають стратегічні цілі держави в секторі протидії корупції задля злагодженої роботи всього державного механізму.

Наразі надсилаємо Вам узагальнені пропозиції, що надійшли від судів України щодо проєкту згаданої Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки».

Для зручності пропозиції та зауваження були викладені у рядках навпроти відповідних пунктів Додатка №1 Програми. Рядки, до яких не було зауважень та пропозицій, були видалені.

З огляду на стислі терміни та великий обсяг документів надісланих на адресу Ради суддів України наголошує на необхідності доопрацювання проєкту Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки» не лише з урахуванням пропозицій та зауважень, наведених у додатку, а і шляхом широкого предметного публічного обговорення з усіма зацікавленими суб'єктами.

З огляду на те, що наразі завершується формування Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії, пропонуємо не поспішати із затвердженням Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки в частині пропозицій, що стосуються сектору правосуддя.

Додаток: (в електронному вигляді).

З повагою

**Голова
Ради суддів України**

Б. С. Моніч

ОЧІКУВАНІ СТРАТЕГІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ

з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
1.3. Врегулювання конфлікту інтересів, дотримання загальних обмежень та заборон, правил етичної поведінки					
Проблема 1.3.1. Вади законодавства та недостатність ефективних ризик-орієнтованих механізмів виявлення конфлікту інтересів обмежують можливості мінімізації корупції за рахунок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів Існуючі визначення термінів, зокрема «потенційний конфлікт інтересів», «реальний конфлікт інтересів», «приватний інтерес» не мають достатньої чіткості і однозначності. Так, у визначенні термінів «потенційний конфлікт інтересів» та «реальний конфлікт інтересів» наявні такі елементи як «приватний інтерес» та «службове/представницьке повноваження». Крім цього, для констатації реального конфлікту інтересів необхідно ще встановити суперечність між приватним інтересом та службовими/представницькими повноваженнями. Вживання у визначенні реального конфлікту інтересів такої ознаки як «суперечність» не сприяє ясності, допускаючи, що впливати на об'єктивність здійснення повноважень може не будь-який приватний інтерес, а лише той, що «суперечить» повноваженням. Насправді ж, основною небезпекою конфлікту інтересів як соціального і правового явища є те, що приватний інтерес перешкоджає неупередженому виконанню повноважень, а не у тому, що можуть існувати приватні інтереси, які суперечать службовим повноваженням. Саме недоведеність наявності суперечності між приватним інтересом та службовим повноваженням є визначальним для судів під час вирішення питання порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а тому створює додаткові перешкоди для притягнення осіб до адміністративної відповідальності та забезпечення принципу невідворотності відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією. Певних уточнень потребує і визначення «приватний інтерес», оскільки наведене у Законі України «Про запобігання корупції» визначення не дає чіткого розуміння щодо того, у чому він може полягати. Це зумовлює ситуації, коли у вирішенні питання щодо наявності чи відсутності приватного інтересу кожний мусить покладатися виключно на своє суб'єктивне його сприйняття, що є основною причиною нерозуміння суті конфлікту інтересів, призводить до вчинення правопорушень або ускладнює роботу публічних службовців, які вбачають конфлікт інтересів у ситуаціях, де він фактично відсутній, або навпаки. Наведені у розділі V Закону України «Про запобігання корупції» правила щодо врегулювання конфлікту інтересів є недостатніми для забезпечення врегулювання конфлікту інтересів: відсутній алгоритм дій безпосереднього керівника у разі відсутності у нього повноважень для застосування того чи іншого способу зовнішнього врегулювання конфлікту інтересів у підлеглої особи					В даному випадку слід погодитися з твердженням, що визначення термінів, зокрема «потенційний конфлікт інтересів», «реальний конфлікт інтересів», «приватний інтерес» не мають достатньої чіткості і однозначності, а тому відповідна термінологія має бути вдосконалена. В той же час неприпустимим є виключення такої ознаки як суперечність між приватним інтересом та службовими/представницькими повноваженнями. Це пов'язано з тим, що переважна більшість життя будь-якого громадянина, не кажучи вже про осіб, які є суб'єктами конфлікту інтересів, проходить у взаємовідносинах з різними особами і під час цих взаємовідносин досить часто виникає приватний інтерес. При цьому наявність приватного інтересу при виконанні службових або представницьких повноважень є цілком нормальним та повсякденним явищем. Неправомірними і юридично караними діями мають бути лише дії, вчинені в умовах, коли приватний інтерес суперечить службовим або представницьким повноваженням особи. В цьому випадку саме встановлення суперечності між приватним інтересом та службовим повноваженням має

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
(наприклад, переведення та звільнення), існує неузгодженість норм Закону України «Про запобігання корупції» щодо строків повідомлення про конфлікт інтересів та строків самостійного його врегулювання, не встановлено адміністративну відповідальність керівників за нежиття ними заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів у підлеглих, відсутні вимоги щодо форми та порядку повідомлення про конфлікт інтересів, що зумовлює альтернативність (невизначеність) дій для особи у разі виникнення у неї конфлікту інтересів та може мати наслідком притягнення особи до відповідальності. Попри зміни, яких зазнавали правила передачі в управління підприємств та корпоративних прав, певні недоліки мають місце, а саме: відсутність обов'язку передавати в управління підприємства та корпоративні прав, які набуваються після призначення (обрання) на посаду; можливість передавати в управління належні суб'єкту підприємства та корпоративні права близьким особам; передбачена за порушення обов'язку з передачі в управління підприємств та корпоративних прав дисциплінарна відповідальність є малоефективною (до деяких суб'єктів взагалі не може бути застосована, наприклад до народних депутатів України); відсутність заборони на прийняття рішень чи вчинення дій стосовно юридичних осіб, які належать особі, або у яких в особи наявні корпоративні права. Визнаючи підвищення ефективності здійснюваного Національним агентством моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності публічних службовців, який до перезавантаження Національного агентства у 2020 році здійснювався з обмеженим інструментарієм та здебільшого на підставі повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, варто виділити окремі організаційні та нормативні проблеми, які все ще існують та перешкоджають його більш високій ефективності (неточність та або некоректність формулювання відповідного повноваження та прав Національного агентства (вживання у змісті повноваження одночасно слів «моніторинг» і «контроль», які є різними за своїм змістом), неузгодженість положень Закону України «Про запобігання корупції» з нормами інших законів, що унеможливує отримання певних видів інформації з обмеженим доступом, відсутність системи ранжування та аналізу інформації, що міститься в інформаційно-технічній системі Реєстр декларацій, яка б давала можливість визначати ризики порушення вимог законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів суб'єктами декларування					залишатися визначальним під час вирішення питання порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. В іншому випадку може мати місце ситуація, коли до відповідальності за порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів буде притягуватися велика кількість осіб без дотримання принципу юридичної визначності. Крім того, у законодавстві слід чітко передбачити способи здійснення контролю за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів, якими могли би бути: 1) підготовка, затвердження та своєчасне оновлення нормативно-правових актів щодо виявлення, розкриття, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суб'єктів конфлікту інтересів; 2) інформування, роз'яснення та навчання суб'єктів конфлікту інтересів стосовно змісту нормативно-правових актів щодо конфлікту інтересів з метою підвищення їх здатності до самостійного виявлення, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів; 3) запровадження системи добровільного розкриття та реєстрації суб'єктами конфлікту інтересів переліку приватних інтересів, наявність яких

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					може вплинути на об'єктивність та неупередженість під час прийняття рішень; 4) реєстрація, облік, розгляд та прийняття рішень за розглядом обов'язкових повідомлень про реальний або потенційний конфлікт інтересів в діяльності суб'єктів конфлікту інтересів, що надійшли відповідно до ч. 10 ст. 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»; 5) реєстрація, облік, розгляд та прийняття рішень за зверненнями інших осіб з повідомленням про конфлікт інтересів у діяльності суб'єктів конфлікту інтересів; 6) регулярний моніторинг стану дотримання законодавства про конфлікт інтересів суб'єктами конфлікту інтересів; 7) за наявності належних підстав, звернення до компетентних органів щодо притягнення до відповідальності за порушення законодавства про врегулювання конфлікту інтересів; 8) інформування громадськості стосовно змісту нормативно-правових актів та рекомендацій щодо конфлікту інтересів, а також щодо діяльності Ради в сфері контролю за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів та його врегулювання; 9) підготовка та публікація щорічного звіту щодо контролю за дотриманням законодавства про конфлікт інтересів та його врегулювання.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					Крім того, незалежність та недоторканність суддів як один з конституційних принципів здійснення правосуддя в Україні гарантує судді неможливість його притягнення до відповідальності за ухвалене ним рішення, за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку. Необхідність дотримання такого принципу не може ставитися під сумнів будь-ким з учасників правовідносин у державі, в тому числі Національним агентством з питань запобігання корупції як центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику. Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачається адміністративна відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 Кодексу). Згідно з приміткою до зазначеної статті Кодексу України про адміністративні правопорушення, суб'єктом правопорушень у цій статті є особи, вказані в п. 1, 2 ч. 1 ст. 3, Закону України «Про запобігання корупції», без будь-яких винятків щодо суддів. Водночас передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення можливість притягнення судді до адміністративної відповідальності за прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів під час здійснення правосуддя

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					ставить під сумнів відповідність цієї норми одному з конституційних принципів здійснення правосуддя в Україні – незалежності та недоторканності суддів, яким гарантується неможливість притягнення до відповідальності за ухвалені ними рішення, за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку. За таких обставин суддів слід виключити з числа суб'єктів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, передбачених ст. 172-7 Кодексу. Також з огляду на те, що врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів має свої особливості слід більш чітко визначити на рівні законодавства, що єдиним належним суб'єктом врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів є Рада суддів України. Також було б доцільним, щоб Рада суддів України здійснювала повноваження з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності окремих осіб органів та установ системи правосуддя (члени ВРП, голова та заступники ССО України, ректор та проректори НШСУ).
1.3.1.6. Забезпечується ефективний, повний, об'єктивний та неупереджений ризик-орієнтований моніторинг та контроль	1) набрав чинності Закон, який сприяє підвищенню ефективності реалізації Національним агентством повноважень щодо проведення ризик-	60	офіційні друковані видання офіційний вебсайт	Закон чинності не набрав	У вказаному підрозділі НАЗК ще раз зауважує щодо суперечливості законодавства про судоустрій і статус суддів в частині повноважень Ради суддів України щодо здійснення контролю за додержанням вимог законодавства про

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
за дотриманням вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з ним обмежень, визначених розділами IV-V Закону України «Про запобігання корупції», зокрема з використанням ІТ-інструментів, за результатами яких ефективно виявляються рішення та правочини, вчинених в умовах конфлікту інтересів, забезпечується належне реагування на виявлені порушення, а також на рішення, прийняті з порушенням вимог цього Закону	орієнтованого моніторингу, зокрема: а) визначено повноваження Національного агентства щодо здійснення моніторингу, предметом якого, крім встановленого наразі, є дотримання інших вимог та обмежень, передбачених у розділах IV-V Закону України «Про запобігання корупції», покликаних запобігати виникненню конфлікту інтересів; (15%); б) усунено неточності у формулюваннях прав Національного агентства у статті 12 Закону України «Про запобігання корупції» щодо отримання інформації та документів, вжиття заходів реагування у зв'язку із виявленням порушень вимог цього Закону (15%); в) усунено неузгодженість положень Закону України «Про запобігання корупції» з нормами інших законів, яка унеможлиблює отримання певних видів інформації з обмеженим доступом: інформації, що містить таємницю		Верховної Ради України		врегулюванню конфлікту інтересів у діяльності, зокрема, суддів та законодавства про запобігання корупції. Утім, Конституційний Суд України у пункті 12 мотивувальної частини рішення від 27.10.2020 № 13-р/2020 у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про запобігання корупції», Кримінального кодексу України зазначив, що реалізація принципу незалежності судової гілки влади, а отже, і суддів, полягає насамперед у відособленості її від інших гілок влади, а це означає формування самостійної, автономної й самоуправлінської судової системи поза структурами законодавчої та виконавчої гілок влади. Чинне законодавство відповідає вищенаведеним принципам не у повній мірі. Так, згідно з п.п. 6-1 та 15 ч.1 ст.11 Закону України «Про запобігання корупції» до повноважень НАЗК належить здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, та надання

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	досудового розслідування, стосується митної справи, дані, що становлять банківську таємницю (інформація, якою володіє Національний банк), а також від Держфінмоніторингу(15%); г) виключив повноваження Ради суддів України щодо здійснення контролю за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, натомість передбачив її повноваження щодо врегулювання конфлікту інтересів суддів (15%)				роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги у вищевказаних питань. Але ч.1 ст.35 цього ж Закону визначено, що правила врегулювання конфлікту інтересів у діяльності, зокрема суддів, Конституційного Суду України визначаються законами, які регулюють статус відповідних осіб та засади організації відповідних органів. У той же час, п. 6 ч.8 ст. 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» передбачено, що Рада суддів України здійснює контроль за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, Голови чи членів ВККСУ, Голови ДСА України чи його заступників; приймає рішення про врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів у діяльності зазначених осіб (у разі якщо такий конфлікт не може бути врегульований у порядку, визначеному процесуальним законом). З урахуванням вищевикладеного, норми Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є спеціальними нормами, які регламентують питання і правила врегулювання конфлікту у діяльності суддів, а норми Закону України «Про запобігання корупції» - норми загальної дії. Тому у питаннях врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, з урахуванням ст.35-1 Закону України «Про запобігання корупції», перевагу повинні

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					мати саме положення Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Системно-функціональний аналіз повноважень та прав НАЗК і Ради суддів України в частині врегулювання, до якого, в тому числі, і належить надання рекомендацій щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів дає підстави стверджувати, що за стандартами конституціоналізму та цінностями Конституції України виключається контроль виконавчої гілки влади над судовою гілкою влади, адже Рада суддів України є єдиним компетентним органом з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, до якого, у відповідних випадках можуть звертатися судді та інші представники судової системи. До того ж слід врахувати знаходження на розгляді Верховної Ради України законопроекту № 6180 від 18.10.2021 «Про внесення змін до ст.133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо врегулювання конфлікту інтересів», яким законодавець усуває прогалину у законодавстві стосовно неоднакового тлумачення і застосування норм права щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів. Положеннями проекту Закону пропонується уточнити, що Рада суддів України за зверненням судді, Голови чи членів ВККСУ, Голови ДСУ України чи

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					його заступників, надає роз'яснення щодо наявності у діяльності зазначених осіб конфлікту інтересів, та встановити, що здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів регламентуються законами, які регулюють статус суддів та засади організації судових органів. Така позиція, що єдиним компетентним органом з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, до якого у відповідних випадках можуть звертатися судді, є Рада суддів України, відображена у багатьох рішеннях Ради суддів України (зокрема: від 07 грудня 2017 року № 75, від 24 вересня 2020 року № 54, від 25 листопада 2021 року №55) та численних листах Ради суддів України, і з того часу залишається незмінною. На це Рада суддів України вже звертала увагу не лише суддів, а і спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції. «Порядок здійснення контролю за дотриманням законодавства щодо конфлікту інтересів в діяльності суддів та інших представників судової системи та його врегулювання» (рішення РСУ від 04.02.2016 року №2), був затверджений ще у 2016 році. Таким чином, залишення в антикорупційній програмі проблеми,

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					визначеної у п.п.1.3.1.6 «г» Додатку № 1 щодо виключення повноважень Ради суддів України стосовно здійснення контролю за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів та заходів, передбачених п.п. 1.3.1.6.1 Додатку № 2 щодо розроблення проекту закону стосовно виключення повноважень Ради суддів України відносно здійснення контролю за додержанням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів, є неприпустимим та свідчитиме про пряме втручання центральним органом виконавчої влади в діяльність самоврядного органу системи правосуддя. Вказаний пункт має бути виключений з антикорупційної програми та додатків до неї. Натомість слід більш чітко визначити на рівні законодавства, що єдиним належним суб'єктом врегулювання конфлікту інтересів у діяльності суддів є Рада суддів України. Також було б доцільним, щоб Рада суддів України здійснювала повноваження з врегулювання конфлікту інтересів у діяльності окремих осіб органів та установ системи правосуддя (члени ВРП, голова та заступники ССО України, ректор та проректори НШСУ).
Проблема 2.1.1. У суспільстві спостерігається тенденція щодо збільшення рівня недовіри до органів у системі правосуддя. Закон не визначає доброчесність як кваліфікаційну вимогу до членів Вищої ради правосуддя і Вищої кваліфікаційної комісії суддів України					Необґрунтованим видається твердження про недовіру до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, оскільки, як

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
Протягом тривалого часу суспільство висловлює недовіру до ряду органів у системі правосуддя. Основними чинниками, які вплинули на оцінку довіри до цих органів, стали висловлені у засобах масової інформації сумніви у доброчесності їх членів та можливе прийняття ними рішень в умовах конфлікту інтересів. При цьому, за даними соціологічного дослідження, проведеного у 2019 році: «Громадяни не бачать ані зростання незалежності суддів (66% опитаних вважають, що судді або залишилися залежними так само, як і раніше, або ж їхня залежність збільшилася), ані збільшення чесності суддів (70% опитаних відзначили, що рівень чесності суддів не змінився, або й погіршився), ані успіхів в очищенні судового корпусу (48% опитаних взагалі не бачать таких успіхів, а 31% вбачають лише поодинокі успіхи)». Задля підвищення довіри до органів суддівського врядування та з метою виконання міжнародних зобов'язань України, у 2021 році були прийняті та набрали чинності Закони України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя». Значною мірою ці положення вже імплементовані на практиці: утворені та здійснюють свою діяльність Етична рада та Конкурсна комісія з добору членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України; проведено одноразове оцінювання діючих членів Вищої ради правосуддя на відповідність критеріям професійної етики та доброчесності для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя; повноваження одного члена Вищої ради правосуддя, щодо якого Етична рада надала висновок про невідповідність вказаним критеріям, були припинені. Також задля формування нового складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України була утворена та розпочала свою діяльність Конкурсна комісія з добору членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. Водночас залишаються невирішеними такі аспекти вказаної проблеми: По-перше, формування нового складу Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України ще не завершено. Саме тому у висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі надається рекомендація щодо необхідності «завершення перевірки Етичною радою доброчесності кандидатів у члени Вищої ради правосуддя та відбір кандидатів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України». При цьому, громадськість висловлювала критичні зауваження щодо браку прозорості у діяльності Етичної ради. По-друге, існуючі на даний час механізми запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності членів Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не були дієвими на практиці, адже не убезпечили від вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів. Так, положення ч. 2 ст. 35-1 Закону України «Про запобігання корупції»					зазначено, соціологічне дослідження проведене у 2019 році, однак із 07 листопада 2019 року на підставі Закону України від 16 жовтня 2019 року № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування» Вища кваліфікаційна комісія суддів України припинила роботу і не здійснювала повноважень, тому не зрозуміло, на підставі яких показників проведене таке дослідження та наскільки воно актуальне на цей час. Також відсутні будь-які аналітичні матеріали чи звіти за результатами експертних опитувань щодо недовіри передбачених чинним законодавством механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності ВРП та ВККСУ. Також відсутні будь-які конкретні факти щодо прийняття членами ВРП рішень в умовах потенційного чи реального конфлікту інтересів. Окремо варто зазначити, що за результатами дослідження «Ставлення громадян України до судової системи» проведеного Центром Разумкова на замовлення Офісу Ради Європи в Україні у жовтні 2020 року серед громадян, які мають нещодавній досвід спілкування із судами (https://rm.coe.int/zvitsud2020/1680a0c2d7), останнє з проведених Центром Разумкова

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
передбачають загальне правило, згідно з яким у разі виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів у особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи, яка входить до складу колегіального органу (комітету, комісії, колегії тощо), вона не має права брати участь у прийнятті рішення цим органом. Разом із тим, відповідно до ст. 100 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» відвід члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, щодо якого наявні дані про конфлікт інтересів, не є безумовним – рішення про відвід (самовідвід) ухвалюється більшістю голосів членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, які беруть участь у засіданні. Аналогічне положення існує також щодо порядку розгляду відводів членів Вищої ради правосуддя (ч. 5 ст. 33 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»). При цьому, на практиці можуть виникнути ситуації, коли у всіх членів Вищої ради правосуддя чи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України буде однаковий приватний інтерес, або коли констатація факту наявності конфлікту інтересів призведе до втрати можливості ухвалювати відповідні рішення. По-третє, на практиці також виникали проблеми із обґрунтованістю та прозорістю виставлення балів, прийняття рішень у Вищій раді правосуддя та Вищій кваліфікаційній комісії суддів України під час процедур добору суддів чи кваліфікаційного оцінювання. Наприклад, під час кваліфікаційного оцінювання суддів Вищою кваліфікаційною комісією суддів України не вказувало, яку конкретно кількість балів визначено окремо за кожним із десяти показників за положенням про проходження кваліфікаційного оцінювання, що унеможливило громадський контроль за процесом оцінювання					досліджень, з метою дослідження ставлення громадян України до судової влади та оцінки ними різних аспектів діяльності судів), переважає довіра до системи правосуддя: баланс довіри до судів у цілому є позитивним, тобто число опитаних, які довіряють судам (48,0%), було вищим, ніж число тих, хто не довіряє (41,6%). Ще вищою є довіра громадян, які контактували із судами. Довіру місцевим судам висловили більшість опитаних – 54,4%, недовіру – 34,9%. Тож твердження про високий ступінь недовіри до судової влади не підтверджується будь-якими реальними дослідженнями серед професійної спільноти чи широкого кола споживачів судових послуг, а тому включення такого пункту до постанови Кабінету Міністрів України (якою буде затверджена Державна антикорупційна програма) є неприйнятним.
2.1.1.1. Добросовісність визначена як обов'язкова законодавча вимога до членів Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, дисциплінарних органів у системі правосуддя	1) незмінними та чинними є положення: а) Закону України «Про Вищу раду правосуддя», яким станом на 05.08.2021 визначено вимогу щодо відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя критерію добросовісності та показники, за якими здійснюється оцінка відповідності	70%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Чинні відповідні положення Законів України «Про Вищу раду правосуддя» у редакції Закону України № 1635-IX від 14.07.2021,	Із набранням чинності законами України від 14.07.2021 № 1635-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» та від 13.07.2021 № 1629-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо відновлення роботи Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» в

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	критерію доброчесності (35%); б) Закону України «Про судоустрій і статус суддів», яким станом на 05.08.2021 визначено вимогу щодо відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя критерію доброчесності та показники, за якими здійснюється оцінка відповідності критерію доброчесності (35%)			«Про судоустрій і статус суддів» у редакції Закону № 1629-IX від 13.07.2021	законах України «Про Вищу раду правосуддя», «Про судоустрій і статус суддів» встановлено законодавчу вимогу щодо перевірки на доброчесність членів ВРП та ВККСУ, дисциплінарних інспекторів ВРП, забезпечено створення Етичної ради, яка має здійснювати оцінку на відповідність критеріям доброчесності кандидатів у члени ВРП та перевірити на відповідність критеріям доброчесності та професійної етики діючих членів ВРП, а також утворення допоміжного органу ВРП для проведення конкурсу на зайняття посади членів ВККСУ – Конкурсної комісії. У зв'язку з цим, включення очікуваного стратегічного результату є недоречним, ураховуючи що зазначені зміни відбулися, в тому числі, в межах виконання Україною міжнародних зобов'язань.
	2) набрав чинності закон, яким усунуто наявні проблеми механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	60%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Проект Порядку розкриття приватного інтересу під час виконання посадовими особами Вищої ради правосуддя своїх повноважень розроблений секретаріатом ВРП на виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою Вищої ради правосуддя на 2021-2025 роки. Ураховуючи зазначене, відсутня потреба у передбаченні розроблення та прийняття закону, який би усунув наявні проблеми щодо механізмів запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності ВРП, оскільки вказані питання врегульовано Законом України «Про

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					Вищу раду правосуддя» та розробленим Порядком розкриття приватного інтересу під час виконання посадовими особами Вищої ради правосуддя своїх повноважень. Підготовлені НАЗК Методичні рекомендації щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції» № 13 від 21.10.2022 підтверджують відсутність такої потреби. В той же час, виходячи із зауважень, наданих вище, Рада суддів України не заперечує щодо запровадження додаткових способів врегулювання конфлікту інтересів (наприклад повідомлення про потенційний конфлікт інтересів або подання добровільної декларації про приватні інтереси, наявність яких може вплинути на об'єктивність та неупередженість під час прийняття рішень, добровільне розкриття інформації) на законодавчому рівні.
2.1.1.4. Запроваджено відкритий і поіменний спосіб прийняття рішень членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя у процедурах добору кандидатів для	1) набрав чинності закон, яким: а) запроваджено здійснення відкритого та поіменного голосування (виставлення балів) членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України при прийнятті рішень під час	100%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Відповідно до ст.37 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» рішення щодо кандидата на посаду судді ухвалюється на засіданні ВРП. Процедура прийняття рішень на засіданнях ВРП передбачена та визначена в Регламенті Вищої ради правосуддя. Тож, Законом України «Про Вищу раду правосуддя» та Регламентом Вищої ради

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
призначення на посаду судді (з можливістю встановити кореляцію виставлених кандидатам балів з критеріями оцінювання).	добору кандидатів на посаду судді (12%); б) запроваджено здійснення відкритого та поіменного голосування (виставлення балів) членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України при прийнятті рішень під час проведення кваліфікаційного оцінювання (12%); в) запроваджено здійснення відкритого та поіменного голосування членами Вищої ради правосуддя при прийнятті рішень щодо кандидата на посаду судді (12%); г) запроваджено здійснення відкритого та поіменного голосування членами Вищої ради правосуддя при прийнятті рішень щодо переведення судді з одного суду до іншого (12%); г) передбачено обов'язкове оприлюднення повних текстів усіх рішень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України під час усіх процедур добору суддів (11%);				правосуддя вже врегульовано питання щодо відкритого способу прийняття рішень членами ВРП у процедурах добору кандидатів для призначення на посаду судді. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» судоустрій і статус суддів визначаються в Україні Конституцією та законом. Зміни до цього закону можуть вноситися виключно законами про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Таким чином, чинне законодавство не надає НАЗК повноважень визначати організаційні засади функціонування судової влади. Питання щодо зайняття посади судді та щодо кар'єри судді є виключно предметом правового регулювання Конституції України та Закону України «Про судоустрій і статус суддів». В той же час Законом України «Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки» вже передбачено певні заходи задля запровадження певних заходів, спрямованих на здійснення відкритого та поіменного голосування членами ВККСУ та ВРП у процедурах кваліфікаційного оцінювання суддів та конкурсних процедурах. Законом визначено і конкретні заходи для досягнення цих стратегічних результатів: 1) Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Вищою радою правосуддя

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	д) передбачено обов'язкове оприлюднення повних текстів усіх рішень Вищої ради правосуддя під час усіх процедур добору суддів (11%)				спільно з органами, залученими до оцінювання, органами суддівського самоврядування та громадськістю розроблено та впроваджено в практику чіткі і передбачувані критерії (індикатори) доброчесності та професійної етики для кваліфікаційного оцінювання суддів і добору нових суддів; 2) удосконалено перевірку відповідності критеріям (індикаторам) доброчесності кандидатів у межах процедур добору та призначення нових суддів із залученням Громадської ради доброчесності; 3) удосконалено механізм проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України процедур кваліфікаційного оцінювання суддів та конкурсних процедур з метою уникнення невинуватених затримок; 4) запроваджено об'єктивну та прозору методику виставлення балів, визначення результатів членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Вищої ради правосуддя під час прийняття рішень у процедурах добору, оцінювання та просування суддів, а також оприлюднення інформації з іспитів. Відтак, відповідні результати не потребують додаткового законодавчого регулювання, а лежать в площині діяльності органів суддівського врядування та самоврядування.
Проблема 2.1.2. Процедури кваліфікаційного оцінювання суддів та конкурсні процедури потребують удосконалення та розробки чітких і передбачуваних критеріїв (індикаторів)					Згідно із ч.5 ст.78 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» порядок

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
добročесності та професійної етики. Добročесність та професійна етика як стандартні вимоги до суддів недостатньо впроваджені на практиці, а оцінювання цих вимог не завжди є прозорим та передбачуваним Різні органи, залучені до проведення кваліфікаційного оцінювання суддів (кандидатів на посади судді), застосовують різні підходи та різні стандарти доказування при оцінці добročесності та професійної етики суддів чи відповідних кандидатів. Найкращі практики, зокрема, запроваджені Громадською радою міжнародних експертів, не враховуються належно органами суддівського врядування. Відсутні вимоги та належно визначені процедури оцінювання кандидатів на посаду судді (поза процедурою кваліфікаційного оцінювання) на відповідність критерію добročесності. Громадська рада добročесності не бере участі у процедурах добору суддів поза процедурою кваліфікаційного оцінювання, з приводу чого Європарламент висловлював жаль у резолюції від 11 лютого 2021 року щодо виконання Угоди про асоціацію з Україною в ЄС. Інституційна спроможність, ресурси та роль Громадської ради добročесності потребують посилення з урахуванням попереднього досвіду її діяльності. Дотепер не завершене передбачене Конституцією України кваліфікаційне оцінювання щодо більш як 2000 суддів. Також залишається значною кількість вакантних суддівських посад і вона також перевищила 2000 станом на кінець 2021 року. «Пропускна здатність» Вищої кваліфікаційної комісії суддів України у доборі суддів та проведенні кваліфікаційного оцінювання не дозволяла забезпечувати якісне й всебічне оцінювання суддів (кандидатів на посади суддів) за критеріями компетентності, добročесності та професійної етики. Причини цього полягали, зокрема, в неоптимальних організаційних рішеннях щодо окремих етапів процедур добору та оцінювання. Відсутність затвердженої професіограми судді не дозволяє сформувати єдині очікування в усіх заінтересованих сторін щодо оцінки якостей кандидатів на суддівські посади, не сприяє об'єктивному та безсторонньому визначенню відповідності суддів (кандидатів на посади судді). Система визначення балів для суддів (кандидатів на посаду судді) під час здійснення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України процедур добору суддів та кваліфікаційного оцінювання не є оптимальною: розподіл балів між «об'єктивними» та «суб'єктивними» складовими не є збалансованим; відсутні чіткі правила щодо виставлення балів кандидатам залежно від продемонстрованих ним якостей. Це також сприяє недостатній обґрунтованості та неналежній вмотивованості рішень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, створює невиправдану надмірну дискрецію					складання кваліфікаційного іспиту, методика оцінювання кандидатів визначаються положенням, що затверджується ВККСУ. Рішенням ВККСУ від 31.11.2016 № 143/зп-16 затверджено Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення. Відповідно до змін, внесеними до Конституції України у 2016 році, суддя обіймає посаду безстроково, призначення на посаду судді здійснюється за конкурсом. Законом України «Про судоустрій і статус суддів» закріплено порядок добору та призначення на посаду судді та визначено стадії та особливості їх проходження. Цей же Закон визначає порядок призначення на посаду судді першої інстанції, апеляційної інстанції та Верховного Суду. На виконання ст. 89 вищевказаного Закону суддя зобов'язаний проходити підготовку для підтримання кваліфікації в Національній школі суддів України. Відповідно до ст. 90 цього ж Закону регулярно оцінювання судді впродовж перебування на посаді судді проводиться з метою виявлення індивідуальних потреб судді щодо вдосконалення, стимулювання його до підтримання кваліфікації на належному рівні та професійного зростання.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					Порядок проведення регулярного оцінювання суддів відповідає рекомендаціям Консультативної ради європейських судів (КРЕС). Відновлення процедури добору суддів, а також завершення процедури кваліфікаційного оцінювання суддів залежить від початку роботи ВРП та відновлення роботи ВККСУ, оскільки відповідно до вимог частин шостої, сьомої статті 95 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» саме ВРП приймає рішення про призначення або про відмову у призначенні відібраних Конкурсною комісією кандидатів на вакантні посади членів ВККСУ. Не заперечуючи в цілому необхідність вдосконалення процедур кваліфікаційного оцінювання та процедур призначення на посаду суддів, які є надзвичайно довготривалими, слід зазначити, що відповідні напрацювання лежать в площині діяльності органів суддівського врядування та самоврядування.
	2) набрав чинності закон, яким передбачено затвердження єдиних критеріїв (індикаторів) для оцінки доброчесності та професійної етики судді, а також доброчесності кандидата на посаду судді під час усіх процедур	30%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Жодним нормативно-правовим актом так і не було затверджено дефініцію «професіограма судді». Законодавче визначення поняття «професіограма судді» могло б сформувати єдині очікування від кандидатів на посади суддів, а також слугувати основою для подальшого розвитку критеріїв оцінювання кандидатів на посади суддів чи діючих суддів, визначення балів для

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	добору та оцінювання суддів				кандидатів залежно від ступеня демонстрації певних якостей чи навичок.
	3) Єдині критерії (індикатори) для оцінки доброчесності та професійної етики судді, а також доброчесності кандидата на посаду судді: а) розроблені Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Громадською радою доброчесності, Громадською радою міжнародних експертів з урахуванням професіограми судді та найкращих практик, визначених за результатами аналізу практики здійснення оцінки відповідності суддів критеріям доброчесності та професійної етики, а кандидатів на посаду судді – критерію доброчесності (10%); б) розроблені у консультаціях Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Громадської ради доброчесності, Громадської ради міжнародних експертів,	30%	Вища рада правосуддя Вища кваліфікаційна комісія суддів України Громадська рада доброчесності Громадська рада міжнародних експертів	спільні критерії (індикатори) для оцінки доброчесності та професійної етики судді (кандидата на посаду судді) не розроблені	Відповідно до статті 127 Конституції України доброчесність судді є однією з конституційних вимог при призначенні на посаду, а тому діючі судді відповідають даній конституційній вимозі. Неприпустимим є закріплення в Антикорупційній стратегії презумпції недоброчесності суддів або осіб, які вже входять до складу державних органів. Кандидати в судді та члени органів суддівського врядування та самоврядування проходять спеціальну перевірку, судді та члени органів системи правосуддя подають чотири типи декларацій суб'єкта декларування: щорічна декларація, декларація зміни майнового стану відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції» № 1700-VII, а згідно із Законом України «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII щорічно подають декларацію доброчесності судді та декларацію родинних зв'язків судді. Останні декларації містять перелік тверджень, правдивість яких суддя повинен задекларувати шляхом їх підтвердження або непідтвердження. Такі декларації є відкритими для загального доступу, а тому немає підстави зазначати у проекті Державної антикорупційної програми про недостатнє впровадження на практиці

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	Ради суддів України, неурядових організацій (10%); в) затверджені (10%); г) оприлюднені (10%); д) застосовуються Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Громадською радою доброчесності, Громадською радою міжнародних експертів (10%)				доброчесності та професійної етики, як стандартних вимог до суддів. Слід зазначити, що такі критерії відображені у Кодексі суддівської етики, затвердженому XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року та Бангалорських принципах поведінки суддів, що схвалені резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року, а тому не можна стверджувати про нечіткість чи незрозумілість таких критеріїв на даний час. Наявні законодавчі механізми вже сприяють подоланню корупції у судовій гілці влади і є достатніми, а ті, що пропонуються є такими, що суперечать нормам Конституції України, а тому є неприйнятними.
2.1.2.2. Удосконалено перевірку відповідності критеріям (індикаторам) доброчесності кандидатів у межах процедур добору та призначення нових суддів із залученням Громадської ради доброчесності.	1) набрав чинності закон, яким: а) передбачено оцінку відповідності кандидатів на посаду судді критерію доброчесності у всіх процедурах добору суддів (10%); б) розширено участь Громадської ради доброчесності у сприянні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України встановленню відповідності кандидатів на посаду судді	60%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	У пункті не враховано, а отже не передбачено необхідних заходів з імплементації Рекомендацій GRECO щодо запобігання корупції у системі правосуддя, встановленої у Звіті в рамках четвертого оцінювання «Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів, прокурорів»: більш чітко визначити завдання та повноваження Громадської ради доброчесності, забезпечити такий її склад, до якого б входили різні представники суспільства та посилити норму щодо конфлікту інтересів, зокрема шляхом запровадження ефективного механізму контролю».

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	критерію доброчесності на всі процедури добору суддів (10%); в) встановлено, що у разі наявності висновку Громадської ради доброчесності про невідповідність судді критеріям доброчесності та професійної етики, а кандидата на посаду судді – критерію доброчесності проводиться спільне засідання Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Громадської ради доброчесності, за результатами якого рішення про відповідність кандидата критеріям доброчесності та професійної етики вважається ухваленим у разі його підтримки більш як половиною спільного складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та Громадської ради доброчесності, у тому числі більш як половиною членів Громадської ради доброчесності (10%);				Статтею 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначено повноваження Вищої кваліфікаційної комісії суддів України та передбачено, що ВККСУ проводить добір кандидатів для призначення на посаду судді, у тому числі організовує проведення щодо них спеціальної перевірки відповідно до закону та приймає кваліфікаційний іспит; проводить кваліфікаційне оцінювання. Відповідно до частини першої статті 87 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Громадська рада доброчесності утворюється з метою сприяння ВККСУ у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання. НАЗК не врахувало при опрацюванні Державної антикорупційної програми, що чинним законодавством не визначено чітко статус Громадської ради доброчесності – це суб'єкт владних повноважень чи інститут громадянського суспільства, а також не визначено обсяг її повноважень та відповідальності. У фінальному звіті Ради Європи про результати моніторингу діяльності Громадської ради доброчесності (2017) експертами Проекту Ради Європи «Підтримка впровадженню судової реформи в Україні» вказано, що «усі рішення судової влади про призначення, просування по службі, оцінку,

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	г) передбачено доступ членів Громадської ради доброчесності та уповноважених працівників секретаріату Громадської ради доброчесності до суддівських дос'є (дос'є кандидатів на посаду судді) у повному обсязі (10%); г) передбачено утворення секретаріату Громадської ради доброчесності, який сприяє членам Громадської ради доброчесності під час здійснення визначених законом повноважень, з визначеннями джерела фінансування його діяльності (10%); д) передбачено участь Громадської ради доброчесності у визначенні графіків, строків та черговості проведення оцінювання суддів і кандидатів на посаду судді (10%)				дисциплінарну відповідальність та будь-які інші рішення, що стосуються кар'єри суддів, повинні бути обґрунтованими. Однак через вказані у Звіті недоліки щодо нерелевантності інформації, оцінювання судових рішень та різних підходів до конкретних фактів можна дійти висновку, що окремі затверджені Громадською радою доброчесності висновки були необґрунтованими, внаслідок чого були скасовані у подальшому. Зазначене вказує, що проведення пропонуваного проектом Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки спільних засідань ВККСУ та Громадської ради доброчесності, та відповідно прийняття рішень спільним голосуванням членів ВККСУ та Громадської ради доброчесності буде привласнення повноважень державного органу радою, створеною з метою сприяння діяльності цього органу. У такому разі участь у засіданні державного колегіального органу та прийнятті ним рішень будуть брати особи, які не є членами цього державного колегіального органу, не проходили відповідний конкурсний відбір та перевірку на відповідність вимогам до члена такого органу. Слід також звернути увагу на пункти 36, 37 та 38 Висновку № 17 (2014) Консультативної ради європейських судів (КРЕС), якими визначено, що суддя, якого

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					оцінюють, має бути поінформований про те, хто проводить оцінювання, суддя повинен мати можливість заявити про відвід будь-кого з оцінювачів, який може виявитись упередженим. З метою захисту незалежності судочинства оцінювання має проводитись лише суддями. Можуть застосовуватись інші засоби оцінювання, однак необхідно уникнути проведення оцінювання іншими сторонніми органами; інші органи не можуть мати можливість впливати на процес оцінювання. КРЕС зазначає, що інші професійні особи, які можуть зробити корисний внесок у процес оцінювання, можуть брати в ньому участь. Однак необхідно, щоб такі оцінювачі мали достатній досвід та обізнаність стосовно судової системи для того щоб належним чином оцінювати роботу суддів і їх роль має бути лише допоміжною. Тож на думку Ради суддів України рішення Громадської ради доброчесності повинні мати рекомендаційний характер для суб'єкта прийняття відповідних рішень. А для кандидатів у члени Громадської ради доброчесності мають бути встановлені чіткі та об'єктивні критерії і вимоги. У зв'язку із цим варто розглянути можливість проведення фахового тестування як основного засобу встановлення відповідності кандидата на посаду члена Громадської ради

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					добросовісності критерію професійної компетентності з метою виявлення рівня знань, морально-психологічних якостей, здатності виконувати відповідні повноваження. Стосовно другої частини пункту Рекомендацій GRECO щодо запобігання корупції у системі правосуддя, встановленої у Звіті в рамках четвертого оцінювання «Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів, прокурорів», то варто зазначити, що механізму контролю за врегулюванням конфлікту інтересів у діяльності членів Громадської ради доброчесності Закон України «Про судоустрій і статус суддів» не містить. Закон України «Про запобігання корупції», яким визначені механізми контролю за конфліктом інтересів у діяльності державного колегіального органу, також не може бути застосований, оскільки Громадська рада доброчесності не є державним колегіальним органом у розумінні цього Закону та не є суб'єктом владних повноважень. Із часу набрання чинності Закону України «Про судоустрій і статус суддів» до статті 87 цього Закону (що регламентує діяльність Громадської ради доброчесності) не вносились зміни, які б запроваджували механізм такого контролю, конкретизували б її статус, порядок формування та організаційно-правові засади діяльності.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					Так, на думку групи експертів GRECO, роль Громадської ради доброчесності, яка була створена 11 листопада 2016 р. відповідно до нового Закону про судоустрій, є спірною. Залучення громадськості до оцінки етичних стандартів і доброчесності кандидатів на зайняття суддівських посад може мати свої переваги, принаймні у перехідний період у такій державі, як Україна, де судді переважно вважаються корумпованими, а довіра суспільства до існуючих інституцій є низькою. Водночас, група експертів GRECO звертає увагу на занепокоєння деяких респондентів із цього питання. Респонденти зазначають, що залучення таких несудових органів до призначення суддів породжує запитання щодо можливих порушень принципу незалежності судової влади. Також існує думка, що дійсні члени Громадської ради доброчесності вбачають свою роль у перевірці процедури, яку проводить ВККСУ, у той час як насправді їхня функція полягає лише у наданні допомоги ВККСУ із відбором кандидатів. Як було зазначено у пункті 140 Звіту GRECO в рамках четвертого оцінювання «Запобігання корупції серед народних депутатів, суддів, прокурорів» ВРП була нещодавно реформована і тепер позиціонується як центральний орган суддівського самоврядування. З огляду на це, група експертів GRECO закликає

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					українську владу проаналізувати, чи дійсно існує потреба зберігати такі додаткові органи, як ВККСУ і Громадська рада доброчесності, у довгостроковій перспективі, якщо реформована ВРП доведе свою незалежність, неупередженість та ефективність на практиці. Дуже важливо детально відслідковувати роботу системи призначення суддів загалом і діяльність ВРП зокрема. Це допоможе визначити можливість і необхідність подальшої гармонізації процедур і спрощення структури органів суддівського самоврядування. GRECO рекомендувала проаналізувати доцільність зменшення кількості органів, які беруть участь у призначенні суддів; більш чітко визначити завдання та повноваження Громадської ради доброчесності, забезпечити, що її склад відображає різноманіття суспільства, та посилити норми щодо конфліктів інтересу, зокрема, за рахунок запровадження ефективного механізму контролю. З огляду на те, що наразі завершується "чергове реформування та оновлення" складів ВРП та ВККСУ за участю міжнародних експертів, слід рухатися до гармонізації процедур і спрощення структури органів суддівського самоврядування. Відтак посилення ролі Громадської ради доброчесності у таких

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					умовах видається недоречним або, як мінімум передчасним.
	3) запроваджено формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі	15%	Вища кваліфікаційна комісія суддів України ДСА України	формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) здійснюється у паперовій формі	Вимога щодо ведення суддівського досьє в електронній формі передбачена Законом України «Про судоустрій і статус суддів». Суддівське досьє містить персональну інформацію про суддів, а також відомості про результати проведення тестувань з метою перевірки особистих морально-психологічних якостей судді, загальних здібностей судді, медичні відомості. З метою недопущення несанкціонованого доступу до вказаних даних доречно передбачити введення в експлуатацію підсистеми (модуля), необхідної для забезпечення формування і ведення суддівського досьє (досьє кандидата на посаду судді) в електронній формі в ЄСІТС лише після затвердження положення, що визначає порядок функціонування цієї підсистеми, та проведення сертифікації комплексної системи захисту такої підсистеми.
	3) набрав чинності закон, яким встановлено обов'язкове оприлюднення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України результатів іспитів під час кваліфікаційного оцінювання суддів	15%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	У цілому підтримується з тим застереженням, що оприлюдненню не можуть підлягати всі матеріали іспитів (конфіденційність має зберігатися в частині, де наявна загроза порушення прав людини, зокрема щодо оприлюднення даних психологічного тестування).
Проблема 2.1.3. Відсутність дієвих механізмів підтримання доброчесності суддівського корпусу та реагування на встановлені факти впливу, тиску на суддів та втручання в їх діяльність					Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
Прозорість здійснення розгляду дисциплінарних скарг, здійснення дисциплінарних проваджень щодо суддів, а також перегляду рішень Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя залишається недостатньою, що знижує довіру до відповідних органів. Деякі з підстав для притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності не визначені достатньо чітко, щоб суддя мав змогу прогнозувати свою поведінку. Відповідна рекомендація GRECO залишається невиконаною. На практиці виникають випадки, за яких судді, щодо яких здійснюється дисциплінарне провадження, ще до його завершення звільняються з посад на підставі заяв про відставку. Також відсутні дієві механізми підтримання високих стандартів поведінки суддями у відставці через обмежене коло підстав для припинення відставки. Дотепер звільнення судді з посади через невиконання обов'язку щодо підтвердження законності джерел походження майна є можливим лише внаслідок дисциплінарного провадження, хоча після конституційних змін щодо правосуддя 2016 року ця підстава для звільнення визначена окремо й існує доцільність у запровадженні окремої процедури для перевірки законності джерел походження майна поза дисциплінарним провадженням. Після одного з рішень Конституційного Суду України втратило чинність положення Кримінального кодексу України, яке встановлювало кримінальну відповідальність за постановлення завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови. Раніше на практиці відповідне положення неодноразово використовувалось для впливу на суддів, оскільки не були запроваджені дієві та ефективні процедури, що запобігли б цьому.					(призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» у Секретаріаті ВРП передбачена служба дисциплінарних інспекторів як самостійний структурний підрозділ, який утворюється для реалізації повноважень ВРП щодо здійснення дисциплінарного провадження щодо суддів та діє за принципом функціональної незалежності від ВРП. Проте цим Законом не визначено порядок розгляду дисциплінарних скарг, які на момент набрання чинності згаданим Законом та до моменту формування служби дисциплінарних інспекторів перебували на розгляді у членів ВРП (окрім Голови Верховного Суду) критеріям професійної етики та доброчесності, але не пізніше одного року набрання чинності цим Законом. З метою недопущення порушення вимог Закону Вища рада правосуддя ухвалила рішення № 1809/0/15-217 про зупинення розподілу між членами ВРП скарг щодо дисциплінарного порушення судді, поданих відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора.
2.1.3.1. Дисциплінарний орган у системі правосуддя,	1) набрав чинності закон, яким:	70%	офіційні друковані	Закон чинності не набрав	Створення окремого дисциплінарного органу у системі правосуддя, який здійснювати дисциплінарні провадження є

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
сформований за результатами конкурсу, проведеного незалежною комісією, здійснює оперативний і справедливий розгляд дисциплінарних справ щодо суддів.	а) передбачено право оскаржувати до Вищої ради правосуддя рішення дисциплінарного без отримання дозволу Дисциплінарної палати на таке оскарження (25%); б) визначено обґрунтовані та збалансовані вимоги до кандидатів на посади у секретаріаті Вищої ради правосуддя, які дозволяють забезпечити їхню відповідність критеріям компетентності, доброчесності та професійної етики (20 %); в) визначено порядок участі Громадської ради доброчесності у розгляді дисциплінарних скарг, зокрема тих, що стосуються допущення суддею недоброчесної поведінки, допущення суддею поведінки, що порочить звання судді або підриває авторитет правосуддя, використання статусу судді з метою незаконного отримання ним або третіми особами матеріальних благ або іншої вигоди, декларування завідомо		видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України		недоречним, з огляду на те, що розгляд дисциплінарних проваджень здійснюють Дисциплінарні палати Вищої ради правосуддя, які мають достатньо повноважень і можливостей для повного, об'єктивного та всебічного розгляду проваджень та винесення законного рішення за результатами розгляду. Повноваження ВРП щодо розгляду дисциплінарних проваджень передбачені Конституцією України та численними нормативно-правовими актами. Створення окремого дисциплінарного органу призведе до понесення додаткових витрат, чого судова система України не може собі дозволити, з врахуванням критичного стану фінансування. В той же час, якщо мова йде про створення служби дисциплінарних інспекторів як самостійного структурного підрозділу, який утворюється для реалізації повноважень ВРП щодо здійснення дисциплінарного провадження щодо суддів та діє за принципом функціональної незалежності від ВРП, то відповідна ідея підтримується.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	недостовірних (у тому числі неповних) тверджень у декларації доброчесності судді (25%)				
2.1.3.2. Уточнено перелік та підстави дисциплінарної відповідальності судді та її види у спосіб, що дає можливість суддям прогнозувати свою поведінку, зокрема, більш чітко визначено ознаки дисциплінарних правопорушень, які порочать звання судді або підривають авторитет правосуддя, а також вдосконалено та спрощено механізми дисциплінарного розслідування та розгляду дисциплінарних справ.	1) набрав чинності закон, яким уточнено перелік підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності з дотриманням принципу правової визначеності та у відповідності до рекомендацій GRECO	55%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	За результатами четвертого раунду оцінювання GRECO на 76 пленарному засіданні затвердила Оціночний звіт щодо України, в якому зазначила про необхідність більш чіткого формулювання визначення дисциплінарних правопорушень, які стосуються поведінки судді. На сьогодні підстави дисциплінарної відповідальності судді визначені статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів». Частина перша вказаної статті містить перелік діянь судді, що можуть становити об'єктивну сторону дисциплінарного проступку. Порушення етичних норм становить самостійну підставу дисциплінарної відповідальності судді (пункт 3 частини першої цієї статті). Більш чітке визначення підстав дисциплінарної відповідальності вимагає внесення змін до статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», але дисциплінарна відповідальність судді не повинна розглядатись як фактор підвищення ефективності судової системи. Цей інститут повинен застосовуватись лише для тих випадків, де є серйозні порушення суддею етики та стандартів поведінки.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
2.1.3.3. Дисциплінарна практика щодо суддів є послідовною, передбачуваною, сталою та відкритою; усі рішення дисциплінарного органу своєчасно оприлюднюються; дисциплінарний розгляд справ щодо суддів, за загальним правилом, є відкритим і транслюється в режимі реального часу	1) набрав чинності закон, яким: а) визначено, що засідання Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя є відкритими із забезпеченням відеотрансляції в режимі реального часу (10%); б) визначено, що засідання Вищої ради правосуддя із розгляду скарг на рішення Дисциплінарних палат за результатами розгляду дисциплінарних проваджень щодо судді є відкритими із забезпеченням відеотрансляції в режимі реального часу (10%); в) визначено вичерпний перелік підстав проведення закритого розгляду на засіданні Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя без забезпечення відеотрансляції в режимі реального часу (5%); г) визначено вичерпний перелік підстав проведення закритого розгляду на засіданні Вищої ради правосуддя із розгляду скарг на рішення	60%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Вирішення даної проблеми регулюється частиною 6 статті 34 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», згідно якої резолютивна частина рішення Вищої ради правосуддя, її органів оголошується публічно, безпосередньо після його ухвалення, а повний текст рішення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя не пізніше ніж на сьомий день із дня його ухвалення, якщо інше не визначено законом. Відповідно до частин 1, 8 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» засідання Вищої ради правосуддя та Дисциплінарних палат проводяться відкрито. Особи, які бажають бути присутніми на засіданнях, допускаються до зали до початку засідання за наявності вільних місць. Особи, присутні в залі засідання, мають право робити письмові записи, можуть використовувати портативні аудіотехнічні засоби. Проведення в залі засідання фотозйомки, відео-, звукозапису із застосуванням стаціонарної апаратури допускається за згодою головуючого, якщо інше не передбачено законом. У висновку № 7 (2005) Консультативної ради європейських судів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи з питання «Правосудді та суспільство» у пунктах 46, 51 зазначено, що принцип відкритості судового процесу передбачає, що громадянам та працівникам ЗМІ повинен дозволятися доступ до судових залів, у

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	Дисциплінарних палат за результатами розгляду дисциплінарних проваджень щодо судді без забезпечення відеотрансляції в режимі реального часу (5%); г) визначено, що проведення закритого розгляду на засіданні Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя без забезпечення відеотрансляції в режимі реального часу є можливим лише за вмотивованого рішення Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя з обґрунтуванням наявності відповідних підстав, визначених законом (5%); д) визначено, що проведення закритого розгляду на засіданні Вищої ради правосуддя із розгляду скарг на рішення Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя без забезпечення відеотрансляції в режимі реального часу є можливим лише за вмотивованого рішення Вищої ради правосуддя з				яких проходять слухання, але новітнє аудіовізуальне обладнання надає судовим засіданням, що транслюються, такого широкого розголосу, що саме поняття відкритих слухань повністю змінює своє сутнісне наповнення. Хоча ЗМІ відіграють вирішальну роль у забезпеченні права громадськості на інформацію та доступ до документів, за словами Європейського суду з прав людини, як «сторожовий пес демократії» мас-медіа іноді можуть втручатися в приватне життя людей. В експертному звіті за результатами аналізу положень Регламенту Вищої ради правосуддя, проведеному експертами за підтримки Програми USAID реформування сектору юстиції «Нове правосуддя», який досліджувався Великою Палатою Верховного Суду під час розгляду справи № 9901/118/20 зазначено, що відкритий розгляд усього спектру питань, пов'язаних із притягненням судді до відповідальності, може зашкодити незалежності судді: якщо суддя, кримінальне або дисциплінарне провадження щодо якого є предметом розгляду Вищої ради правосуддя, не відсторонений від посади і продовжує відправляти правосуддя, у цей час, коли таке провадження триває він не може бути достатньою мірою незалежним. Тим більше, якщо сторони у справах знатимуть, що суддя є суб'єктом відповідальності, - а

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	обґрунтування наявності відповідних підстав, визначених законом (5%); е) визначено чіткі строки для кожного етапу дисциплінарного провадження, які унеможливають безпідставне затягування розгляду дисциплінарних скарг (10%); є) передбачено відкрите та поіменне голосування членами Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя та Вищої ради правосуддя щодо рішень у дисциплінарних справах (10%)				така ситуація буде неминучою, якщо усі засідання ВРП транслюються в Інтернеті. Такий суддя стає вразливим для будь-яких форм непроцесуального тиску на нього. Повна відкритість процедури притягнення до відповідальності судді порушує цілу низку особистих прав судді, презумпцію невинуватості, право на приватність, право на повагу до людської гідності, тощо. Ураховуючи наведені вище міжнародні стандарти, експертні рекомендації, практику ЄСПЛ, необхідність вжиття заходів із забезпечення авторитету та незалежності судової влади, запобігання розголошенню персональних даних та відомостей досудового слідства, Рада суддів України пропонує виключити з проекту Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки пропозиції щодо проведення відеотрансляцій засідань Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя у режимі реального часу.
2.1.3.4. Удосконалено підстави та механізми завершення дисциплінарного провадження, зокрема запроваджено механізм завершення розгляду дисциплінарної справи щодо судді навіть у разі подання ним заяви про відставку після відкриття	1) набрав чинності закон, яким: а) передбачено заборону на звільнення судді з посади за його заявою про відставку до завершення дисциплінарних проваджень щодо судді (20%); б) визначено підстави для припинення відставки та позбавлення статусу судді у разі допущення суддею у	70%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Наявність заборони звільнення судді з посади за його заявою про відставку до завершення дисциплінарних проваджень щодо судді, може призвести до порушення конституційних гарантій судді в частині перебування суддею на посаді. Адже, виходячи із згаданих гарантій судді, він має право в будь-який момент подати заяву про відставку. Зловживання ж правом на подачу дисциплінарної скарги взагалі може призвести до ситуацій, коли судді протягом тривалого часу не зможуть

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
дисциплінарної справи щодо нього	відставці поведінки, яка є несумісною зі званням судді (30%); в) визначено порядок розгляду питання про припинення відставки та позбавлення статусу судді у разі допущення суддею у відставці поведінки, яка є несумісною зі званням судді (20%)				реалізувати своє право на звільнення з надуманих підстав. Відтак запровадження заборони на звільнення судді з посади за його заявою про відставку до завершення дисциплінарних проваджень щодо судді є неприйнятним. Щодо визначення підстав для припинення відставки та позбавлення статусу судді у разі допущення суддею у відставці поведінки, яка є несумісною зі званням судді, то наразі такі підстави також чітко визначені у законодавстві і відповідне рішення може ухвалити Вища рада правосуддя.
2.1.3.5. Запроваджено ефективний механізм перевірки законності походження майна судді; судді, які порушили обов'язок щодо підтвердження законності джерела походження майна, звільнені згідно із статтею 126 Конституції України	1) набрав чинності закон, яким: а) запроваджено окрему процедуру перевірки законності джерел походження майна судді (поза межами дисциплінарного провадження), яку здійснює Національне агентство з питань запобігання корупції (25%); б) встановлено окремий порядок розгляду Вищою радою правосуддя подань про звільнення судді на підставі порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна (25%);	70%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Статтями 51-1, 51-2, 51-3, 51-4, 52 Закону України «Про запобігання корупції» вже передбачені правові заходи перевірки походження майна судді. Законом України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено обов'язок для суддів та працівників органів системи правосуддя подавати чотири типи декларацій суб'єкта декларування: щорічну декларацію, декларацію про суттєві зміни майнового стану, декларацію доброчесності судді та декларацію родинних зв'язків судді. Чинними нормативно-правовими актами вже закріплено дієвий механізм перевірки законності джерела походження майна судді та його близьких осіб. Окрім того, для осіб, які не виконали дану вимогу, передбачено звільнення з посади судді.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	в) встановлено окремий порядок оскарження суддею або заявником (скаржником) рішень, дій чи бездіяльності у процедурах перевірки законності походження майна судді та звільнення судді на підставі порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна (20%)				
2.1.3.6. Механізми кримінального переслідування не використовуються для здійснення тиску на суддів; запроваджено інститут кримінальної відповідальності суддів за свавільне зловживання своїми повноваженнями.	1) набрав чинності закон, яким: а) встановлено кримінальну відповідальність за зловживання суддями своїми повноваженнями, з дотриманням принципу правової визначеності та урахуванням рішення Конституційного Суду України № 7-р/2020 від 11.06.2020 у справі за конституційним поданням 55 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 375 Кримінального кодексу України (25%); б) визначені особливості відкриття кримінального провадження та здійснення	80%	офіційні друковані видання України офіційний вебсайт Верховної Ради України	Закон чинності не набрав	Передбачення запровадження інституту кримінальної відповідальності суддів за свавільне зловживання своїми повноваженнями є прямим порушенням принципу недоторканності судді, який гарантується Конституцією України, а також може сприяти тиску на суддів, тимчасовому призупиненню їхньої діяльності у зв'язку з поданням чисельних заяв про внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Конституційний Суд України у своєму рішенні № 7-р/2020 від 11.06.2020 чітко встановив, суддю може бути притягнуто до кримінальної відповідальності лише у випадку, коли правопорушення вчинено умисно, має місце свавільне зловживання повноваженнями судді, що перешкоджає здійсненню правосуддя чи переслідує нелегітимні цілі (заподіяння шкоди іншим особам або суспільним інтересам тощо), прикриваючись виконанням вимог закону.

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
	досудового розслідування кримінальних проваджень щодо зловживання суддями своїми повноваженнями, які унеможлиблюють використання таких проваджень для здійснення тиску на суддів (25%)				Будь-яке кримінальне обвинувачення щодо судді має ґрунтуватися на приписах кримінального закону, що є достатньо чіткими, зрозумілими та передбаченими за умови встановлення гарантій, які забезпечують незалежність судді при здійсненні правосуддя. Тож виділення інституту кримінальної відповідальності судді за свавільне зловживання своїми повноваженнями є недоцільним, а критерій свавільності зловживання повноваженнями судді вже входить у сукупність критеріїв за наявності яких суддю може бути притягнуто до кримінальної відповідальності.
Проблема 2.1.4. Наявність корупційних ризиків, обумовлених прогалинами та недосконалістю законодавства в системі правосуддя Попри законодавчо встановлене обмеження щодо перебування однієї особи на адміністративній посаді в суді протягом двох строків поспіль, на практиці зустрічаються випадки повного ігнорування цього правила суддями. Це зумовлює необхідність запровадження інших підходів до визначення суддів, що обіймають адміністративні посади, аби такі ситуації були усунуті. Хоча у законодавстві вже закріплені норми щодо широкого застосування сучасних інформаційних технологій при здійсненні правосуддя, вони все ще не втілені на практиці – зокрема, через лише часткове запровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС). Низка справ могла би без шкоди правам та законним інтересам учасникам проваджень розглядатись судами в електронній формі незалежно від місцерозташування суду й сторін, що також зменшувало б корупційні ризики й оптимізувало рівень навантаження на суддів. Поступово впроваджуються альтернативні способи врегулювання спорів: раніше набрало чинності законодавство про медіацію, а наразі на розгляді Верховної Ради України перебуває законопроект щодо удосконалення діяльності третейських судів. Виконання судових рішень є недостатньо ефективним, зокрема, через обмежені можливості виконання судових рішень приватними виконавцями, а також через необґрунтовані мораторії щодо примусового виконання рішень, боржниками за якими є державні підприємства. Потребуються					

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
також зміни законодавства, спрямовані на забезпечення ефективного виконання рішень міжнародних арбітражів в Україні. З огляду на обмеженість фінансових ресурсів, які наявні у публічному секторі України, у т.ч. для судової системи, існує потреба в пошуку шляхів більш ефективного використання наявних обмежених ресурсів. Після запровадження конституційних змін щодо правосуддя у 2016 році, оптимізації системи адміністративно-територіального устрою в Україні, так і не було системно переглянуто мережу місцевих судів, що є важливим задля забезпечення доступу до правосуддя та ефективного використання обмежених ресурсів. На практиці виникали ситуації, за яких розмір суддівської винагороди обмежувався на підставі нормативно-правових актів, що не узгоджувалось з гарантіями суддівської незалежності. Недостатня оплата праці працівників апаратів судів призводить до відтоку кадрів та погіршення якості судових сервісів.					
2.1.4.1. Запроваджено механізми унеможливлення обіймання адміністративної посади в суді однією і тією самою особою протягом тривалого часу.	1) аналітичний звіт за результатами дослідження випадків обіймання адміністративних посад у суді понад два строки підряд опубліковано	10%	офіційний вебсайт Мін'юсту.	Аналітичний звіт не підготовлено.	
	2) набрав чинності закон, яким удосконалено порядок обрання суддів на адміністративні посади та звільнення з цих посад задля унеможливлення обіймання адміністративної посади в суді однією і тією самою особою протягом тривалого часу, з урахуванням рекомендацій, наданих в аналітичному звіті	60%	експертне опитування, організоване Національним агентством	Закони чинності не набрали	Ч. 9 ст. 20 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» вже передбачено, що суддя, обраний на адміністративну посаду, не може обіймати одну адміністративну посаду відповідного суду більш як два строки поспіль, якщо інше не передбачено законом. В той же час відповідні норми законодавства можуть бути вдосконалені, адже невиконання зазначеної норми закону на практиці була викликана певними недоліками правового регулювання. Позиція Ради суддів України щодо обрання суддів на адміністративні посади викладена у Рішенні № 37 від 03.09.2021 «Щодо обмеження впливу

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					суддів, які займають адміністративні посади».
2.1.4.5. Запроваджено регламенти прозорого планування і розподілу бюджетних ресурсів у судовій системі на підставі об'єктивних та чітко визначених критеріїв; забезпечено проведення аудиту діяльності Державної судової адміністрації України, зокрема щодо фінансово-господарського забезпечення судів та органів судової влади, управління об'єктами державної власності, що належать до сфери її управління.	1) затверджені та застосовуються нормативи кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів	20%	офіційний вебсайт Вищої ради правосуддя	нормативи не затверджені.	П.п. 14 п. 6 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19, встановлено повноваження ДСА України щодо розробки та подання на затвердження ВРП нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного забезпечення судів. Відповідно до ч.4 ст.126 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» до завдань суддівського самоврядування належить вирішення питань, з-поміж іншого, щодо участі у визначенні потреб кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів та контроль за додержанням установлених нормативів такого забезпечення. Тож процес розробки та затвердження нормативів кадрового фінансового, матеріально-технічного та іншого забезпечення судів визначено чинним законодавством України, тоді як щодо розробки та затвердження регламентів прозорого планування і розподілу бюджетних ресурсів у судовій системі на підставі об'єктивних та визначених критеріїв зокрема, з урахуванням нормативів кадрового, фінансового, матеріально-технічного та іншого

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					забезпечення судів відповідне законодавче врегулювання відсутнє.
2.1.4.6. Переглянуто та створено мережу місцевих судів з урахуванням адміністративно-територіальної реформи, необхідності забезпечення прямого доступу до правосуддя, економічної обґрунтованості	1) аналітичний звіт щодо потреб утворення, реорганізації та ліквідації місцевих судів з урахуванням змін адміністративно-територіального устрою, необхідності забезпечення доступності правосуддя, оптимізації видатків державного бюджету оприлюднено	30%	офіційний вебсайт Мін'юсту	аналітичний звіт не оприлюднено	Відповідно до чинного законодавства про судоустрій питання перегляду та створення мережі місцевих судів з урахуванням адміністративно-територіальної реформи має покладатися на ВРП та ДСА України. Відповідний законопроект вноситься Президентом України після консультацій з ВРП.
2.1.4.7. Розмір суддівської винагороди, передбачений Законом України «Про судоустрій і статус суддів», не обмежується на підставі інших нормативно-правових актів.	1) не набрали чинності закони чи інші нормативно-правові акти, якими визначався б розмір суддівської винагороди без внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів»	10%	офіційний вебсайт Мін'юсту	суддівська винагорода положеннями Закону України «Про судоустрій і статус суддів» не обмежується	Формулювання цього очікуваного результату передбачає, що він стосується лише питань розміру суддівської винагороди, однак не стосується оплати праці працівників апаратів судів, органів та установ системи правосуддя. До показників (індикаторів) досягнення цього очікуваного стратегічного результату віднесено як не набрання чинності законами чи іншими нормативно-правовими актами, якими без внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» визначався б розмір суддівської винагороди, так і набрання чинності законом, яким визначено мінімальний розмір посадового окладу державного службовця апарату суду, працівника патронатної служби суду з огляду на встановлений законом базовий розмір посадового окладу суддів

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					відповідного суду; коефіцієнти збільшення розмірів посадових окладів державних службовців та працівників патронатної служби апаратів судів різних інстанцій та регіонів; максимальні розміри стимулюючих виплат для державних службовців та працівників патронатної служби апаратів судів. Окрім того, додаток 2 до Державної антикорупційної програми в частині заходів, виконання яких спрямовано на досягнення очікуваного стратегічного результату 2.1.4.7 містить єдиний захід 2.1.4.7.1 «Супроводження розгляду проєкту закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо врегулювання питання оплати праці працівників суддів» (реєстровий № 6311 від 16 листопада 2021 року) у Верховній Раді України (у тому числі, в разі застосування до нього Президентом України права вето)», який фактично стосується лише питання оплати праці працівників апаратів судів, органів та установ системи правосуддя (державних службовців та працівників патронатних служб), однак ніяк не врегульовує питання розміру суддівської винагороди. Щодо заявленого очікуваного результату «Розмір суддівської винагороди, визначений Законом України «Про судоустрій і статус суддів», не обмежено на підставі інших нормативно-правових

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					актів» слід звернути увагу на проблеми, які потребують вирішення. Відповідно до статті 135 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддівська винагорода регулюється цим Законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами. Суддівська винагорода складається з посадового окладу та доплат за вислугу років, перебування на адміністративній посаді в суді, науковий ступінь, роботу, що передбачає доступ до державної таємниці. Базовий розмір посадового окладу суддів відповідного суду становить певну кількість прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року. Законами України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» та «Про Державний бюджет України на 2022 рік» було передбачено окремий розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який встановлюється для визначення базового посадового окладу судді – 2 102 грн. (дорівнює прожитковому мінімуму для працездатних осіб, установленому Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» на 1 січня 2020 року), тоді як прожитковий мінімум для працездатних осіб станом на 1 січня щороку зростає: Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» був визначений у розмірі 2 270 грн.,

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» - 2 481 грн. Подібна практика збереглася і у 2023 році. При визначеному Законом України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» з 1 січня 2023 року прожитковий мінімум для працездатних осіб становить 2 684 грн., окремо встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб, який застосовується для визначення базового розміру посадового окладу судді – 2 102 грн. Таке обмеження суддівської винагороди є посяганням на гарантії незалежності суддів та є неприпустимим. Також досі не вирішеним лишається питання компенсації недоотриманої суддівської винагороди за період дії обмежень, встановлених Законом України від 13 квітня 2020 року № 553-ІХ «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», ураховуючи Рішення Конституційного Суду України від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020. В умовах критичного рівня фінансування виплата компенсацій за позовами суддів щодо стягнення на їхню користь недоотриманої суддівської винагороди в окремих випадках призводить до порушення законодавства в частині строків та розмірів виплати суддівської винагороди та/або блокування рахунків розпорядників бюджетних коштів, адже виконання рішень судів

Очікуваний стратегічний результат	Показник (індикатор) досягнення	Частка (у%)	Джерело даних	Базовий показник	
					щодо стягнення цих коштів здійснювалося, як правило, не за рахунок бюджетної програми «Виконання рішень судів на користь суддів та працівників апаратів», а в межах бюджетних асигнувань на суддівську винагороду територіальних управлінь Державної судової адміністрації України. (щодо місцевих загальних судів), місцевих спеціалізованих судів та апеляційних судів. Наразі залишається невирішеним питання можливого законодавчого закріплення обов'язку держави взяти на себе зобов'язання щодо виплати недоотриманої суддівської винагороди з метою гарантування суддям здійснення такої компенсації в позасудовому порядку.